

NOODPLAN 2011 - BELGIË MAÏSWORTELBOORDER (*DIABROTICA VIRGIFERA* LE CONTE)

1 ALGEMEEN

Het volgende ontwerpplan wordt jaarlijks ontwikkeld voor België om een snelle reactie toe te laten in geval van een uitbraak van de maïswortelboorder. Het doel van deze maatregelen is de totale eradicatie (uitroeiing). Het is van toepassing op een situatie waar de kever binnengebracht/ geïmporteerd is in een vrije zone en in een vroeg stadium van de ontwikkeling van de populatie gedetecteerd wordt.

Diverse maatregelen zijn van toepassing in twee types afgebakende zones:

- Focus zone met straal van 1 km
- Veiligheidszone van 1 tot 6 km straal

NB: een bufferzone kan, in voorkomend geval, ook worden afgebakend.

en waarbij:

- jaar n = het jaar van (de meest recente) detectie
- jaar n + 1 = het jaar na het jaar van detectie
- jaar n + 2 = het tweede jaar na het jaar van detectie

2 MAATREGELLEN FOCUSZONE

A) MAATREGELLEN ONMIDDELIJK NA DETECTIE VAN HET ORGANISME (JAAR N)

- Oogst van maïs pas toegelaten vanaf 1 oktober en mits de opgelegde wachttijd van de erkende pesticiden gerespecteerd werden.
- Verbod op transport van verse maïsplanten (*Zea mais* L.) of verse delen ervan van binnen naar buiten de focuszone vanaf 1 juli tot en met 30 september.
- Verbod op transport van grond van maïspcelen van binnen naar buiten de focuszone.
- Verplichte reiniging (van alle grond en alle overblijfselen) van op maïspcelen gebruikte landbouwmachines voordat ze de maïspcelen in de focuszone verlaten.
- Een gepaste insecticide behandeling tegen volwassen organismen dient zo snel mogelijk na de detectie van het organisme te worden toegepast op de maïsvelden. De behandeling dient na 2 weken herhaald te worden.
Indien na de dubbele behandeling opnieuw een organisme voor 1 oktober wordt vastgesteld, dient men de desbetreffende focuszone opnieuw te bespuiten. Bij vaststelling van het organisme vanaf 1 oktober worden de zones afgebakend maar wordt geen bespuiting meer uitgevoerd!
- Bestrijding van maïsofslag.
- Indien het organisme gedetecteerd werd, dient er onmiddellijk een intensieve monitoring opgestart te worden waarbij in max. 25 maïspcelen van deze zone vallen geplaatst worden. De vallen worden aan de hoeken van het perceel geplaatst; 2 (≤ 1 ha) of 4 (> 1 ha) vallen per maïspceel.

De monitoring met feromoonvallen vindt plaats tot 15 oktober. De vallen worden wekelijks geïnspecteerd.

Indien er geen of onvoldoende maïspercelen in de focuszone zijn, dan zullen er eveneens vallen geplaatst worden in percelen van andere mogelijke waardplanten zoals *Cucurbitaceae* (pompoenen, augurken, meloenen, komkommer,...), *Gramineae*,... Er zullen dan maximaal 30 vallen geplaatst worden over een 10-tal percelen.

- h) Alle landbouwers dienen actief geïnformeerd te worden over de nieuwe plaag en de uitroeiingsmaatregelen.

B) MAATREGELEN IN DE JAREN NA HET JAAR VAN DETECTIE VAN HET ORGANISME (JAAR N + 1, JAAR N + 2)

- a) Bestrijding van maïsopslag.
- b) Verbod op transport van grond van maïspercelen van binnen naar buiten de focuszone.
- c) Verplichte reiniging (van alle grond en alle overblijfselen) van op maïspercelen gebruikte landbouwmachines voordat ze de maïspercelen in de focuszone verlaten.
- d) Gewasrotatie op alle maïsvelden van de focuszone waarbij in een periode van drie opeenvolgende jaren slechts éénmaal maïs wordt geteeld.

Er wordt rekening gehouden met de teelt in het jaar voorafgaand aan de vaststelling van het organisme.

- e) Monitoring met feromoonvallen in de periode van 1 juli tot 15 oktober.
 - In het eerste jaar na het jaar van aanwezigheid (jaar n + 1) dient er een monitoring uitgevoerd te worden waarbij in maximum 25 maïspercelen per focuszone vallen geplaatst worden.
Er worden 2 vallen geplaatst in percelen ≤ 1 ha en 4 vallen in percelen > 1 ha. De vallen worden aan de hoeken van het perceel geplaatst. Deze vallen worden wekelijks geïnspecteerd.
Indien er geen of onvoldoende maïspercelen in de focuszone zijn, worden vallen geplaatst in percelen met waardplanten zoals *Cucurbitaceae* (pompoenen, augurken, meloenen, komkommer,...), *Gramineae*,... Er zullen dan maximaal 30 vallen geplaatst worden over een 10-tal percelen.
 - In het tweede jaar na het jaar van aanwezigheid (jaar n + 2), dient er een monitoring uitgevoerd te worden waarbij in maximum 25 maïspercelen per focuszone vallen geplaatst worden.
Er worden 2 vallen geplaatst in percelen ≤ 1 ha en 4 vallen in percelen > 1 ha. Deze vallen dienen tweewekelijks geïnspecteerd te worden.
- f) Monitoring met feromoonvallen in de periode van 1 juli tot 15 oktober, in de hallen of op de terreinen van de meest nabije invoerplaats (haven, luchthaven) indien de invoerplaats in de focuszone gelegen is.

C) MAATREGEL VAN TOEPASSING IN HET JAAR NA HET JAAR VAN DETECTIE VAN HET ORGANISME (JAAR N + 1)

Toepassing van een gepaste insecticide behandeling tegen de adulten van het organisme op maïspercelen (opgelet: respecteer de wachttijd).
De behandeling dient in de tweede helft van augustus uitgevoerd worden.

3 MAATREGELEN IN VEILIGHEIDSZONE

A) MAATREGELEN ONMIDDELIJK NA DETECTIE VAN HET ORGANISME (JAAR N)

- a) Indien het organisme gedetecteerd werd, dient er onmiddellijk een monitoring uitgevoerd te worden waarbij in minimum 20 maïspercelen (monocultuur) ofwel 2 vallen (≤ 1 ha), ofwel 4 vallen (> 1 ha) geplaatst worden.

De monitoring met plantaardige of met dierlijke feromoonvallen dient te gebeuren tot 1 oktober.

De vallen worden wekelijks geïnspecteerd.

Indien één veiligheidszone 2 of meerdere focuszones omsluit, dan wordt het aantal maïspercelen waarin vallen geplaatst worden verhoogd.

- b) Alle landbouwers dienen actief geïnformeerd te worden over de nieuwe plaag en de uitroeimeasures.

B) MAATREGELEN IN DE JAREN NA HET JAAR VAN DETECTIE VAN HET ORGANISME (JAAR N + 1, JAAR N + 2)

- a) Gewasrotatie op alle maïspercelen zodat in een periode van drie opeenvolgende jaren slechts éénmaal maïs geteeld wordt.

Er wordt rekening gehouden met de teelt in het jaar voorafgaand aan de vaststelling van het organisme.

- b) Monitoring met plantaardige of met dierlijke feromoonvallen in de periode van 1 juli tot 1 oktober.

- In het eerste jaar na het jaar van aanwezigheid (jaar n + 1), dient er een monitoring uitgevoerd te worden waarbij in minimum 20 maïspercelen (monocultuur) ofwel 2 vallen (≤ 1 ha), ofwel 4 vallen (> 1 ha) geplaatst worden. Deze vallen dienen tweewekelijks geïnspecteerd te worden.

Indien één veiligheidszone 2 of meerdere focuszones omsluit, dan wordt het aantal maïspercelen waarin vallen geplaatst worden verhoogd.

- In het tweede jaar na het jaar van aanwezigheid (jaar n + 2), dient er geen specifieke monitoring meer uitgevoerd te worden.

- c) Monitoring met plantaardige of met dierlijke feromoonvallen in de periode van 1 juli tot 1 oktober in de hallen of op de terreinen van de meest nabije invoerplaats (haven, luchthaven,...) indien de invoerplaats in de veiligheidszone gelegen is (bv. Luchthaven van Zaventem in geval van de focuszones die afgebakend werden in 2004).

4 ANDERE

Bij het vaststellen van een nieuwe infectie in de focus- of veiligheidszone (in het jaar n), breiden deze beide zones in verhouding uit.

De vaststelling van het organisme buiten de bestaande veiligheidszone leidt tot het afbakenen van zones zoals hierboven beschreven.

Indien een nieuwe aanwezigheid van het organisme geregistreerd wordt in het jaar n + 1 of in het jaar n + 2, gelden opnieuw de maatregelen van het jaar n.

Indien er geen organismen van *Diabrotica virgifera* Le Conte gedetecteerd worden gedurende 2 jaar (jaar n + 1 en jaar n + 2) na het laatste jaar van aanwezigheid, worden de afgebakende gebieden opgeheven en zijn geen uitroeiingsmaatregelen meer nodig.

Indien een *Diabrotica virgifera* Le Conte kever gedetecteerd wordt in feromoonvallen op de luchthaven waar geen maïspcelen in de omgeving zijn: zal niet het hele noodplan in werking gezet worden.

Overzicht van de maatregelen

MAATREGELEN IN JAAR N	
In de Focuszone (1 km)	In de Veiligheidszone (1 – 6 km)
Maïsoogst pas toegelaten vanaf 1 oktober mits respecteren van de wachttijd van de pesticiden.	
Transportverbod van (delen van) verse maïs van binnen naar buiten de zone vanaf 1 juli tem 30 september.	
Verbod op transport van grond van maïspcelen van binnen naar buiten de zone.	
Reinigen van op maïspcelen gebruikte landbouwmachines voordat ze deze percelen verlaten.	
Maïs 2x behandelen met insecticide, met een tussenperiode van 2 weken en opnieuw behandelen op de maïspcelen van de focuszone na elke nieuwe vondst in deze focuszone indien de vondst voor 1 oktober plaatsvindt.	
Bestrijding van maïsofslag.	
Monitoring op max. 25 percelen per focuszone tot 15 oktober met wekelijkse inspectie.	Monitoring op ≥ 20 percelen in de veiligheidszone (per focuszone die afgebakend is) tot 1 oktober met wekelijkse inspectie.
MAATREGELEN IN JAAR N + 1	
In de Focuszone (1 km)	In de Veiligheidszone (1 – 6 km)
Gewasrotatie: 1 op 3	Gewasrotatie: 1 op 3
Maïs behandelen met insecticide in de periode 15 - 31 augustus	
Verbod op transport van grond van maïspcelen van binnen naar buiten de zone	
Bestrijding van maïsofslag	
Reinigen van op maïspcelen gebruikte landbouwmachines voordat ze deze percelen verlaten	
Monitoring op max 25 maïspcelen per focuszone tot 15 oktober met wekelijkse inspectie.	Monitoring op ≥ 20 maïspcelen in de veiligheidszone (per focuszone die afgebakend is) tot 1 oktober met tweewekelijkse inspectie.
MAATREGELEN IN JAAR N + 2	
In de Focuszone (1 km)	In de Veiligheidszone (1 – 6 km)
Gewasrotatie: 1 op 3	Gewasrotatie: 1 op 3
Verbod op transport van grond van maïspcelen van binnen naar buiten de zone	
Bestrijding van maïsofslag	
Reinigen van op maïspcelen gebruikte landbouwmachines voordat ze deze percelen verlaten	
- Monitoring op max 25 maïspcelen per focuszone tot 15 oktober met tweewekelijkse inspectie.	Geen specifieke monitoring

GEWASROTATIE

SCHEMA VAN GEWASROTATIE IN GEVAL VAN NIEUWE BESMETTING

- FOCUSZONE & VEILIGHEIDSZONE

Gewasrotatie 1/3 gedurende de periode van de afbakening van de zone, rekening houdend met de teelt in het jaar n-1.

N-1	N	N+1	N+2
X	Maïs	X	X
X	X	Maïs	X
Maïs	X	X	Maïs
Maïs	Maïs	X	X
X	X	X	Maïs

- GEEN ENKELE ACTIEVE HAARD IN JANUARI 2011